

На черговому засіданні Президії НАН України 8 квітня 2009 року члени Президії НАН України та запрошені заслухали та обговорили при розгляді питання «Про підсумки реалізації у 2004-2008 роках найважливіших цільових програм розвитку наукової інфраструктури НАН України» співдоповіді віце-президента НАН України академіка НАН України В.Д.Походенка «Про закупівлю у 2004-2008 роках унікальних наукових приладів та створення центрів колективного користування», академіка НАН України П.І.Андона «Про розбудову у 2004-2008 роках академічної мережі обміну даними» та академіка НАН України А.Г.Загороднього «Про створення у 2004-2008 роках Українського академічного Гріду».

В обговоренні взяли участь академіки НАН України Б.Є.Патон, В.Т.Трощенко, С.О.Фірстов, Я.Б.Блюм, Б.В.Гриньов, В.Ю.Сторіжко, А.Г.Наумовець.

Президія НАН України зазначила, що виконання наукових досліджень на сучасному рівні неможливе без розгалуженої наукової інфраструктури. Це, насамперед, забезпечення академічних установ новітніми приладами та обладнанням, активне використання в науковому процесі найсучасніших досягнень у галузі інформаційних технологій. Президія НАН України констатувала, що за останні п'ять років у вирішенні зазначених проблем відбулися помітні зміни на краще, завдяки суттєвому збільшенню у ці роки бюджетного фінансування Академії. Так, з 2004 по 2008 рік обсяги бюджетних асигнувань на діяльність НАН України зросли майже втричі.

Завдяки цьому в 2004 році розпочалося централізоване оновлення парку наукового обладнання в установах НАН України шляхом закупівлі унікального найсучаснішого наукового обладнання закордонного виробництва та створення на його основі центрів колективного користування унікальними приладами.

Протягом звітних п'яти років за рішенням Комісії з питань модернізації парку наукових приладів і обладнання НАН України з урахуванням подань відділень НАН України централізовано закуплено 124 наукові комплекси закордонного виробництва, на базі яких створено 67 центрів колективного користування.

За сприяння Комітету Верховної Ради з питань науки і освіти та при підтримці Уряду з 2004 по 2008 роки виділялися кошти для побудови сучасної швидкодіючої волоконно-оптичної Академічної мережі обміну даними. Основною метою її побудови є підвищення ефективності та якості проведення наукових досліджень шляхом створення відповідної телекомунікаційної інфраструктури, яка дає можливість установам НАН України вийти на європейський рівень інформаційного забезпечення.

Зараз проводиться дослідна експлуатація мережі, завдяки чому переважна більшість установ Академії відчула позитивні зрушення у забезпеченні сучасними інформаційними послугами. Супроводження робіт у цьому напрямі здійснювала Координаційна рада НАН України з питань інформатизації.

Академія не лишалася осторонь ще одного надзвичайно перспективного і стратегічно важливого напрямку інформаційних технологій, а саме: з 2005 року в Академії розпочалося будівництво грид-кластерів і створення академічної грид-інфраструктури. В 2006 році було розроблено і затверджено Програму впровадження грид-технологій і створення кластерів в НАН України, яка досить успішно реалізується.

Функціонування Українського академічного Гриду було б неможливе без побудови надшвидкісної Академічної мережі обміну даними. Розуміючи загальнодержавне значення цієї роботи, Кабінет Міністрів України у минулому році своїм розпорядженням затвердив концепцію Державної цільової науково-технічної програми впровадження і застосування грид-технологій на 2009-2013 рр. і доручив НАН України разом з іншими зацікавленими міністерствами розробити та подати на затвердження проект названої програми. Зараз ця програма остаточно узгоджується з відповідними міністерствами і відомствами.

Президія НАН України зазначила, що було заслухано і обговорено дуже важливе питання, яке безпосередньо пов'язане із забезпеченням проведення наукових досліджень на сучасному рівні, і констатувала, що за минулі п'ять років відбулися якісні зміни на краще у справі матеріально-технічного та інформаційного забезпечення основного статутного завдання Академії – виконання фундаментальних та пріоритетних прикладних наукових досліджень. Завдяки цільовому фінансуванню за попередні п'ять років в Академії суттєво оновлений парк найсучаснішого наукового обладнання, побудована надшвидкісна волоконно-оптична академічна мережа обміну даними, створений Український академічний Грид. Закладений певний базис для якісної інтенсифікації наукових досліджень в Академії.

Президія НАН України зазначила, що є всі підстави схвалити діяльність у 2004-2008 роках Комісії з питань модернізації парку наукових приладів і обладнання НАН України, Координаційної ради НАН України з питань інформатизації та Координаційної ради Програми впровадження грид-технологій і створення кластерів в НАН України.

Президія НАН України підкреслила, що під час фінансової кризи необхідно зосередитись, насамперед, на найефективнішому використанні вже побудованої інфраструктури, а на її утримання та розбудову активніше спрямовувати надходження з позабюджетних джерел фінансування.

Серед основних завдань на найближчі роки є належне утримання центрів колективного користування і збільшення обсягів надання послуг ними іншим установам Академії та стороннім організаціям, розширення спектра послуг побудованої Академічної мережі обміну даними та найширше залучення до виконання наукових досліджень Українського академічного Гриду.

На закінчення Президія НАН України ухвалила відповідне рішення.

Далі учасники засідання заслухали та обговорили доповідь директора Навчально-наукового комплексу «Інститут прикладного системного аналізу» Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут» МОН України та НАН України академіка НАН України М.З.Згуровського про наукову та науково-організаційну діяльність інституту.

У доповіді та виступах академіків НАН України Б.Є.Патона, В.М.Кунцевича, А.М.Самойленка, В.І.Старостенка, І.В.Сергієнка, директора Інституту космічних досліджень НАН України та НКА України О.П.Федорова було відзначено, що зміцнення зв'язків науки та освіти є одним з головних пріоритетів діяльності Академії. Зараз нараховується понад 200 спільних з вищими навчальними закладами структур – комплексів, центрів, лабораторій, філій кафедр тощо. Серед них 12 наукових установ, що мають статус юридичної особи подвійного підпорядкування – Національної академії наук України та Міністерства освіти і науки України.

Навчально-науковий комплекс «Інститут прикладного системного аналізу» Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут» МОН України та НАН України – один з провідних таких інститутів, який без перебільшення має найпотужнішу навчальну складову.

Президія НАН України наголосила, що інститут створювався саме як навчально-наукова установа, головним завданням якої було тісне поєднання наукової і навчальної діяльності.

У 2008 році Національна академія наук України та Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут» МОН України підписали спільний наказ щодо проведення роботи зі створення Відділення цільової магістерської підготовки Національного технічного університету України «КПІ» та НАН України. Це необхідний взаємодоповнюючий процес для забезпечення притоку талановитої молоді в науку.

Президія НАН України відзначила, що комплекс має висококваліфікований науково-викладацький склад. Майже половина співробітників (66 осіб) мають наукові ступені, серед яких 17 докторів та 49 кандидатів наук. Це показники, які роблять честь будь-якому академічному інституту і дозволяють успішно здійснювати не тільки освітянську діяльність, а й отримувати фундаментальні та прикладні наукові результати високого рівня.

Президія НАН України підкреслила важливість подальшого розвитку досліджень зі створення методології системного аналізу складних взаємопов'язаних об'єктів і процесів соціальної, економічної, екологічної та технологічної природи, а також глобального моделювання процесів сталого розвитку в контексті якості і безпеки життя людей, аналізу глобальних загроз.

Напрацьоване дозволяє успішно розв'язувати прикладні конкретні задачі, зокрема, в інтересах органів державної влади та регіонального управління.

Було наголошено, що позитивні тенденції, яких досяг цей молодий інститут, треба не тільки зберегти, а й постійно нарощувати.

На закінчення Президія НАН України ухвалила відповідне рішення.

Крім того, Президія НАН України заслухала інформацію про зустріч академіка НАН України Б.Є.Патона з Президентом України В.А.Ющенком; про підготовку проекту Етичного кодексу вченого України; про проект доповіді на Загальних зборах НАН України 15 квітня 2009 р.; про затвердження переліку наукових проектів вчених установ НАН України, що фінансуються у 2009 році за результатами спільного конкурсу НАН України та Російського гуманітарного наукового фонду; про зустріч академіка НАН України Б.Є.Патона з головою ради директорів корпорації «Індустріальний Союз Донбасу» С.О.Тарутою; про відзначення 50-річчя від дня заснування Фізико-технічного інституту низьких температур ім.Б.І.Веркіна НАН України; про відзначення 100-річчя від дня народження академіка НАН України С.Я.Брауде і 25-річчя з дня створення Радіоастрономічного інституту НАН України; про відзначення 75-річчя від дня заснування Інституту фізіології ім.О.О.Богомольця НАН України; про видання роботи в серії «Біобібліографія вчених України»; було розглянуто низку кадрових питань та прийнято рішення про нагородження відзнаками Національної академії наук України тощо.

Секретаріат Президії НАН України